

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2143/2015
29.11.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је законски заступник - стални старалац ВВ из ..., а њихов заједнички пуномоћник је Миломир Шалић, адвокат из ..., против тужене ГГ из ..., ДД из ... и ЂЂ из ..., које заступа пуномоћник Јованка Зечевић Анђелковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5532/14 од 18.03.2015. године, у седници одржаној 29.11.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 5532/14 од 18.03.2015. године.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 40834/10 од 01.09.2014. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да тужиоцу АА на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због смрти ћерке солидарно исплате износ од 700.000,00 динара, са законском затезном каматом од доношења првостепене пресуде па до исплате и на име накнаде материјалне штете – трошкова сахране, погребне опреме и подизања надгробног споменика укупан износ од 261.201,00 динара, са законском затезном каматом од 16.07.2013. године, па до исплате (тачка 1. изреке), а тужиљи ББ, на име накнаде нематеријалне штете, за душевне болове због смрти родитеља износ од 2.000.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом и на име накнаде материјалне штете – изгубљеног издржавања, за период од 01.02.1995. до 19.03.2013. године, капитализирани износ ренте 6.569.907,89 динара, са законском затезном каматом од 20.03.2013. године, па до исплате (тачка 2. изреке). Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужиља ББ тражила да се обавезу тужени да јој накнаде материјалну штету због изгубљеног издржавања у облику месечне новчане ренте у износу од 38.589,72 динара, почев од 20.03.2013. године, па убудуће, сваког 05. у месецу за текући месец, док за то буду постојали законски услови. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиоцима на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 2.174.500,00 динара. Ставом четвртим изреке, усвојен је предлог тужилаца за одређивање

привремене мере забране отуђења и оптерећења непокретности - куће број ..., у ..., ул. ..., са правом коришћења земљишта које је ближе описано у том ставу изреке.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 5532/14 од 18.03.2015. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужених и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П 40834/10 од 01.09.2014. године, у ставу трећем и четвртном изреке, као и у ставу првом изреке (тач. 1. и 2), изузев у делу којим је одлучено о захтеву тужиље ББ којим је тражено да јој тужени накнаде материјалну штету због изгубљеног издржавања у облику новчане ренте за период од 01.02.1995. до 19.03.2013. године, па је ставом другим изреке, преиначена првостепена пресуда у наведеном делу, тако што су тужени обавезани да тужиљи ББ, на име накнаде материјалне штете због губитка издржавања, исплате износ од 3.290.649,835 динара, са припадајућом законском затезном каматом, док је од досуђеног износа, до тражених 6.569.907,89 динара, тужбени захтев одбијен. Ставом трећим изреке, одбијене су жалбе тужених и потврђено решење Другог основног суда у Београду П 40834/10 од 05.09.2014. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени су благовремено преко пуномоћника изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 72/11, 55/14).

Врховни касациони суд је имао у виду да је у конкретном случају реч о поступку започетом пре ступања на снагу Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 55/14), па се применом одредбе члана 506. став 1. наведеног закона, овај поступак спроводи по одредбама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 125/04, 111/09).

Испитујући побијану пресуду применом члана 399. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновано се у ревизији указује на битне повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом, у смислу члана 361. став 1. у вези чланова 8, 256, 303. ЗПП, будући да је другостепени суд оценио да се побијана пресуда не заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању, нити су у поступку пред првостепеним судом учињене релативно битне повреде одредаба парничног поступка на које су тужени указивали у жалби, већ је првостепена пресуда делимично преиначена због погрешне примене материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, дана ... године, покојни ЕЕ убио је свога брата ЖЖ и тешко телесно повредио своју снаху ЗЗ, која је услед повреда преминула ... године. Тужиља ББ (рођ. ... године) је ћерка лица која су у овом догађају изгубила живот, а тужилац АА је отац пок. ЗЗ. У тренутку извршења кривичног дела ЕЕ био је неурачунљив, па му је пресудом Окружног суда у Београду К 444/94 од 12.10.1994. године, на основу члана 494. став 3. ЗКП и члана 63. КЗ СРЈ, изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, због тога што је лишио живота свога брата и снаху, чиме је учинио два кривична дела

убиства из члана 47. став 1. КЗ РС. У поступку расправљања заоставштине ЕЕ, који је преминуо ... године, тужени (супруга и деца) су оглашени за законске наследнике. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке, суд је утврдио да тржишна вредност имовине коју су тужени наследили на дан вештачења, износи укупно 38.886.058,39 динара, што представља динарску противвредност 374.592 евра. Оценом налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, суд је утврдио да висина штете коју тужила ББ трпи губитком издржавања износи укупно 6.569.907,89 динара, што представља збир зарада које би остварили њени родитељи, у износу од по 3.283.015,93 динара, при чему је сваки износ зараде ревалоризован од доспелости, па до 05.03.2013. године, када је извршено вештачење. Висина накнаде материјалне штете за трошкова сахране, погребне опреме и постављања надгробног споменика, које је имао тужилац АА, утврђена је на основу потврда јавног комуналног предузећа за погребне услуге и износи укупно 261.201,00 динара. У време смрти родитеља, тужила ББ је била малолетна, а у међувремену је делимично лишена пословне способности и стављена под старатељство. Тужиоци трпе и трпеће душевне болове због смрти родитеља и кћерке.

По оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да постоји основ одговорности тужених за насталу штету. Грађанско-правна одговорност тужених, као правних следбеника пок. ЕЕ, за материјалну и нематеријалну штету коју су претрпели тужиоци је извор облигационог односа и тужени за њу одговарају по правилима одговорности по основу правичности. Према члану 169. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО), у случају штете коју је проузроковало лице које за њу није одговорно, а накнада се не може добити од лица које је било дужно да води надзор над њим, суд може, кад то правичност захтева, а нарочито с обзиром на материјално стање штетника и оштећеника, осудити штетника да накнади штету потпуно или делимично. Чланом 222. Закона о наслеђивању, прописано је да наследник одговара за оставиочеве дугове до вредности оставиочеве имовине.

Наиме, пок. ЕЕ извршио је два кривична дела убиства у стању неурачунљивости због чега му је изречена мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у установи, где је и преминуо. У време штетног догађаја пок. ЕЕ није био одређен надзор. С обзиром да су тужени наследили његову имовину чија је вредност знатно већа од накнаде штете коју тужиоци потражују, правичност захтева да тужени накнаде штету, коју је својом радњом проузроковао њихов правни претходник, јер имају могућност да накнаде ту штету, без знатних материјалних тешкоћа. Из наведених разлога, неосновани су наводи равизије којима се доводи у питање основ одговорности за насталу штету.

Имајући у виду све конкретне околности, пре свега материјално стање тужених и материјално стране оштећеника (тужилаца), по оцени ревизијског суда, правилан је закључак нижестепених судова да постоји одговорност тужених за насталу штету и да се базира на одредби члана 169. став 1. у вези чл. 154, 155. ЗОО и члана 222. Закона о наслеђивању.

Апелациони суд у Београду је правилно применио материјално право, члан 194. ЗОО, када је тужилци ББ која је у време смрти родитеља била малолетна досудио

накнаду штете коју трпи губитком издржавања. Приликом утврђивања висине накнаде штете настале губитком издржавања, Апелациони суд је оценом налаза вештака ову накнаду умањео за 50%, правилно налазећи да у спорном периоду вредност динара није била обезвређена, те да није било места ревалоризацији новчаног износа месечних зарада које су остваривали њени родитељи. Такође, правилно је примењено материјално право када је тужиоцу АА, на основу члана 193. ЗОО, досуђена накнада материјалне штете за уобичајене трошкове сахране. Из наведених разлога, износи накнаде материјалне штете, са законском затезном каматом досуђени су у складу са одредбом члана 277. став 1. ЗОО у вези члана 189. став 1. ЗОО, па наводи ревизије о погрешно примењеном материјалном праву нису основани.

Правилна је и оцена другостепеног суда да тужиоци сходно одредби члана 201. став 2. ЗОО имају право на новчану накнаду као сатисфакцију трпљењима којима су изложени због психичких болова проузрокованих смрћу блиског лица – родитеља и ћерке тужилаца. Тужилца је због смрти родитеља лишена родитељског старања. Уважавајући тежину случаја, чињеницу да тужиоци њиховом смрћу трпе и да ће трпети интензивне душевне патње, али имајући у виду и друге околности као и сврху ради које се накнада досуђује, правилно је у побијаној пресуди примењено материјално право када је одмерена накнада ове штете, при чему досуђени износ представља правичну накнаду тужиоцима и одговарајући је околностима случаја и сврси ради које се досуђује.

Наводима ревизије побија се утврђено чињенично стање, па их овај суд није испитивао, будући да се утврђено чињенично стање ревизијом не може побијати у смислу члана 398. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа
судија
Миломир Николић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић